

# לקוּטִים וספורים נפלאים

## פרשת שופטים

כרטיס אדום, אבל יכול לקחת גיר לבן ויצבע את הכרטיס בלבן.

מרב תדהמה מתשובת הרבי חזר שוב על בקשתו, אך רבי דוד חזר בשנית כי ניתן לקחת צבע לבן ולהלבין את הכרטיס...

כששאל את זקני החסידים מה עליו לעשות עתה? השיבוהו שכאשר יקבל את הכרטיס יצבע אותו לבן כהוראת הרבי מתוך אמונה שלימה בצדיק. ואכן קיבל הבחור כרטיס אדום המודיע על חובת הגיוס. לקח הבחור באמונה תמימה את הכרטיס וצבעו בלבן, באמצעות גיר פשוט, ושוב לא קיבל שום קריאה כאילו שכחו ממנו לגמרי אף שהיה אז עת מלחמה ורבים מחבריו גויסו.

(ע"פ מעיין הברכות)

**"לא תסור מן הדבר  
אשר יגידו לך ימין  
ושמאל"** (יז, יא)

במסכת שבת (סא.) מסבירים חז"ל, שיש חשיבות לימין שנתנה בו תורה, שנאמר: "מימינו אש דת למו" (דברים לג), ויש גם חשיבות לשמאל - על יד שמאל מניחים תפילין, וירא שמים יוצא ידי שניהם, ובזמן שנועל את נעליו, נועל קודם את ימין, אך קושר קודם את שמאל, וכך נותן חשיבות גם לימין וגם לשמאל, ומי שהוא ירא שמים מקפיד

אֶחָד מֵהַגָּבָאִים הֵבִיא גָּבִיר עֲשִׂיר אֶל הָרֵב הַצַּדִּיק רַבִּי אֲשֶׁר פָּרִינָד זְצוּק"ל.

הַגָּבִיר הִגִּיעַ מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ לְבִיתוֹ שֶׁל רַבִּי אֲשֶׁר, אֵךְ לֹא הִכְנִיסוֹ אוֹתוֹ פְּנִימָה.

רַק כְּעֵבֶר שְׁבוּעַ שְׁלָם שֶׁל הַמִּתְנָה, הִכְנִיסוֹ אוֹתוֹ לְעֶשֶׂר דְּקוֹת בִּלְבָד, וּמִיד לְאַחַר מִכֵּן כָּבַר הִזָּה עָלָיו לְחֹזֶר לְחוּץ לְאַרְץ.

שָׁאָלוּ הַגָּבָאִים אֶת רַבִּי אֲשֶׁר בְּתִמְיָהָ: "לָמָּה לֹא הִכְנִיסוֹ אוֹתוֹ כָּל הַשְּׁבוּעָה, וְרַק בְּעֶשֶׂר הַדְּקוֹת הָאַחֲרוֹנוֹת - רָגַע לִפְנֵי שֶׁכָּבַר הִזָּה צָרִיךְ לְנָסֵעַ חֲזָרָה לְבֵיתוֹ - הִכְנִיסוֹ אוֹתוֹ?"

אָמַר לָהֶם רַבִּי אֲשֶׁר: "אֶת עֶקֶר הָעֲבוּדָה הָרוּחָנִית שֶׁלוֹ נִתְּתִי לוֹ כְּשֶׁעָמַד בְּחוּץ וְהִמָּתִין בְּהִכְנָעָה. פֶּה הִכְנָסְתִּי אוֹתוֹ לְעֶשֶׂר דְּקוֹת רַק כְּדִי שִׁיְהִיָּה לוֹ קֶצֶת פִּנוּק."

(הַחִיזוּק הַיּוֹמִי - כ"ק אֲדָמוֹ"ר מְסַפֵּיקָא שְׁלִיט"א)

(כ"ק מרן מהר"י מבעלזא זי"ע)

על סדר זה.

ואם יבוא אדם ויאמר: הרי גם רגל ימין וגם שמאל הם שייכים לגופי, והם ודאי לא יקפידו עלי אם אקדים אחד לשני, ומדוע סדר הקשירה קשור ליראת שמים, ומה נפקא מינה מה אקשור קודם? לכן אמרה התורה: "לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך" - עשה כל מה שאומרים לך החכמים, גם כאשר מדובר על "ימין ושמאל" - שהם איברים שלך, משום שבכל

**"לא תסור... ככל אשר יורוך" (יז, יא)**

יהודי שחשש מסכנת גיוס לצבא בחז"ל, ניגש לכ"ק האדמו"ר רבי דוד מטאלנא זצ"ל לקבל ממנו ברכה שישלחו לו כרטיס לבן שמשמעותו פטור מהצבא ולא כרטיס אדום שהוא הודעה על חובת הגיוס. אמר לו רבי דוד שהוא אמור לקבל מהשלטונות

חשובי הקהל שומעים בקול הרב או הדיין, מכבדים הם אותם ומצייתים לפסקיהם. ברם, כשדברי הרב אינם נשמעים על ידי החשובים, אף ההדיוטות מזלזלים בהם. וכך יתפרש הפסוק: "שופטים ושוטרים תתן לך", הדברים הללו נאמרים לגדולי העם. "שופטים ושוטרים תתן לך" - אם תמנה עליך שופט ושוטר, ותציית לכל דבריו, בסופו של דבר יתקיים: "ושפטו את העם", יהיו הללו מסוגלים לשפוט אף את פשוטי העם.

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל

כ"ו בניסן תשע"ז

דבריהם של החכמים טמונים בדברים נסתרים, ויש לקיימם גם אם איננו מבינים. את הצייווי הזה מקיים בשלמות מי שהוא ירא שמים אמיתי.

(ישמח משה)

**"לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל" (יז, יא)**

חסיד אחד נהפך עליו הגלגל, ירד מנכסיו ונעשה עני גדול.

מאחר שבחוף לארץ היו לו קרובים, עשירים גדולים, שאל בעצת בעל "חידושי הרי"ם" אם ייסע לקרוביו בחו"ל לבקש מהם עזרה, שיוכל לעשות עסק להתפרנס ממנו, אולם הצדיק לא הסכים.

שאל האיש: אם כן אולי אכתוב להם מכתב, אתאר להם רוע מצבי, וישלחו לי סכום מסוים למחייתי, כי הם נדיבי לב, כל שכן שאני קרוב משפחה להם. השיב הרבי: אף לזה אינני מסכים.

הדבר היה לפלא בעיני האיש, נסע בפחי נפש הביתה ובמצבו לא חל כל שינוי לטובה.

אחר כך נסע עוד פעם לגור, שאל שוב את הרבי ושוב לא הסכים שיבקש עזר וסעד מקרוביו, וכן חזר הדבר כמה פעמים.

צרת האיש גדלה, עולליו שאלו לחם וביתו ריק, ואשתו מציקתו מאוד על שאינו חס על נפשו ונפשות ביתו ואינו נוסע לקרוביו.

כשבא עוד פעם לגור, בכה הרבה לפני הצדיק ואמר: איני רואה שום עצה לפני אלא לפנות לקרובי שבחוף לארץ שיתמכו בי.

השיבו הרבי: מה אעשה לך, אני כבר אמרתי לך דעתי. לא יכול עוד האיש להתאפק, כתב מכתב לקרוביו על מצבו.

מכתבו עשה פרי, קרוביו שלחו לו תיכף סכום הגון

ומצבו השתפר.

אחר כך שלחו לו עוד סכומי כסף, בלי שום דרישה מצדו, והוא נחלץ מן המיצר, אבל מיד לאחר מכן חלה האיש במחלה אנושה, ומצבו הלך ורע מיום ליום, ולא יכול לרדת ממיטתו.

צערו היה גדול ביותר, שלא יכול לנסוע לגור ולהתנצל לפני הצדיק, כי הוא תלה את סיבת מחלתו בזה שעבר על דעת הצדיק.

ביקש את אחד מידידיו שיסע לגור על אודותיו.

הלה נסע, הזכיר את החולה לפני הצדיק ואמר שצריך לרחמים גדולים.

הצדיק שתק כמה רגעים, ואחר כך אמר: דע לך, שלפעמים כשנגזר על אחד מיתה רחמנא ליצלן, יש עצה בשמים להסיר ממנו רוע הגזירה על ידי ייסורים, שהרי העני חשוב כמת, ועל ידי כך היה יכול עוד לחיות, מה אני יכול לעשות אם הוא בעצמו דחה ממנו את העניות, וכשקרוביו הסירו ממנו את הרחקות, נפסקה חיותו. כאשר חזר הידיד אל אותו החולה, כבר לא מצאו בחיים.

**"לא תוכל לתת עליך איש נכרי" (יז, טו)**

כיצד יעלה על הדעת למנות איש נכרי למלך על ישראל?

אלא שבשיש מחלוקת, גם זה אפשרי.

כל צד רוצה שהגוי ייבחר, ובלבד שלא ייבחר המועמד של הצד שכנגד.

(רבי יחזקאל משינווא)

חבר אחד נסע עם הרב הצדיק רבי אשר פריינד זצוק"ל, ביום חם ומהביל מאד, אל ציונו הקדוש של התנא האלקי רבי עקיבא.

לפתע אָלוּ כָּל מֵי הַשְּׁתִּיָּה שֶׁהָיוּ עִמָּהֶם, וְגַם אוֹטוֹבוֹס לְחֹזֶר מִן הַמָּקוֹם לֹא נִרְאָה בְּאֶפֶק.

הַחֵם הָיָה כְּבֵד מִנְּשָׂא, וְהַחֲבֵר הִרְגִּישׁ שְׂכַחוּתוֹ אוֹזְלִים.

פָּנָה הַחֲבֵר אֶל רַבִּי אֲשֶׁר וָאָמַר לוֹ בְּהִכְנָעָה וּבִמְצוּקָה: "תְּסַדֵּר לִי מִים בִּבְקָשָׁה, אַחֲרֵת אֲנִי מִתְעַלֵּף פֹּה מִצָּמָא!"

אָמַר לוֹ רַבִּי אֲשֶׁר: "הֲאִם אַתָּה מֵאֲמִין בְּאֻמוּנָה שְׁלִמָּה שֶׁהַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, עוֹד מִשְׁשֵׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית, יָדַע וְהֵאֱמִין שֶׁאַתָּה תִּהְיֶה פֹה בְּרִגְעָה הַזֶּה וְתִמָּצֵא מִים? אִם כֵּן, בְּאֵמֶת תִּמָּצֵא מִים! צֵא לִשְׂדֶּה וְתַצְעֵק אֶל הַשֵּׁם." הֵלֵךְ הַחֲבֵר אֶל הַשְּׂדֶּה, חָפַשׁ וְחָפַשׁ, וְחֹזֶר כְּשִׁידּוֹ רִיקוּת בְּלִי מִים.

אָמַר לוֹ רַבִּי אֲשֶׁר שְׁנִית בְּסִבְלָנוֹת: "תְּחֹזֶר עוֹד פַּעַם אֶל הַשְּׂדֶּה."

הֵלֵךְ הַחֲבֵר שְׁנִית וְלֹא מָצָא דָּבָר.

נִשְׁבֵּר לְבוֹ בְּקֶרְבוֹ, הִתְחִיל לִבְכוֹת מֵעֵמֶק הַנֶּפֶשׁ וָאָמַר: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, תַּעֲזֹר לִי לִמְצֹא מִים, אַחֲרֵת יִהְיֶה לִי בּוֹשׁוֹת גְּדוּלוֹת מִרַבִּי אֲשֶׁר!"

לִפְתָּע הִבָּחִין עַל הָאָרֶץ בְּקֶרֶשׁ יָשָׁן. הָרִים אֶת הַקֶּרֶשׁ - וְהִנֵּה מִתְחַתִּיו מִנְּחַת כּוֹס מִים צְלוּלָה!

הִבִּיא הַחֲבֵר אֶת הַכּוֹס בְּהִתְרַגְּשׁוֹת אֶל רַבִּי אֲשֶׁר, וְרַבִּי אֲשֶׁר אָמַר לוֹ בְּחִינָה: "תִּשְׁתֶּה אִתָּה."

(הַחִיזוּק הַיּוֹמִי - כ"ק אֲדָמוֹ"ר מְסַפֵּינְקָא שְׁלִיט"א)

**"וכסף וזהב לא ירבה לו" (יז, יז)**

הצדיק רבי שלום שבדרון, היה ידוע בדרשותיו הנפלאות, שעוררו רבים לעבודת ה'.

לאורך כל חייו סירב ר' שלום לקבל תשלום על דרשותיו, אף בזמנים קשים שבהם לא הייתה הפרוטה מצויה בכיסו.

לעי"נ האשה החשובה

מרת **מרים יוכבד ב"ר צבי ליבוביץ ע"ה**

כ"א מר חשון תשפ"א

נענה לו ה"נודע ביהודה", פתח את תיבת הנדוניה שלו, הוציא מתוכה מאתיים ותשעים אדומים והעניקם לעני. העני שהשעה שיחקה לו החליט להרבות בתחינה ובקשה, אולי יחוס, אולי ירחם: "שמא ייתן לי מר עוד עשרה זהובים ונמצאת מלאכתי שלמה?" השיב לו ה"נודע ביהודה": אין המצווה נקראת אלא על שם גומרה, חפש לך נדיב שיעניק לך את הסכום החסר ותיקרא המצווה על שמו...

סיים הטשורטקובער רבי: כל גדלותו של ה"נודע ביהודה" קנה מאותו מעשה שעשה כמעט בשלמות כדי שלא להביא עצמו לידי

גאוה שזכה במצווה.

(במחשבה תחילה)

### "לבלתי רום לבבו מאחיו" (יז, כ)

ידוע היה על כ"ק האדמו"ר רבי שלמה מזוועהיל זצ"ל שהיה נוהג להתרועע עם פשוטי עם ומשמח את ליבם, וכל כך הפליג בעבודה זו מאוד, עד שגם בעלי חיים הולכי ארבע, היו מכירים ויודעים את טוב ליבו הרחום, והיו המה משחרים לפני פתח ביתו והוא בכבודו ובעצמו היה מאכילם די והותר לקיים בעצמו "ורחמיו על כל מעשיו".

פעם שאל אותו אחד ממקורביו, מדוע יתנהג הרבי בדרך כל כך משונה להשפיל עצמו ולהתבזות כל כך, ולמה לא יכלכל דרכיו והנהגתו כדרך כל האדמו"רים הנוהגים

בגינוני מלכות וכו', הרי כבר אמרו חז"ל (בבא מציעא ל.) "פעמים שאתה מתעלם כגון זקן ואינו לפי כבודו".

השיב הרבי לעומתו: לשיטתך שאני צדיק, הרי כתוב (משלי י, כה) "וצדיק יסוד עולם", היינו שהצדיק הוא היסוד ואבן הפינה של כל העולם.

כשרוצים לבנות יסוד לבנין גדול כל כך, יש להעמיק החפירה מאוד.

לפיכך הצדיק שהוא יסוד העולם צריך להיות שפל ועניו מאוד, שכולם הולכים עליו, ורק כך יעשה יסוד ראוי לקיום העולם.

"לבלתי רום לבבו מאחיו" (יז, כ)

באחת השבתות התארח ר' שלום בקרית גת בבית חתנו ובתו.

במהלך השבת השמיע ר' שלום שבע דרשות. אחד מתושבי המקום ניגש לחתנו של ר' שלום ושאל אותו בשקט: "אמור לי, כמה משלמים לחותנך על דרשותיו?"

"משלמים? מה פתאום?! ענה החתן.

האיש לא האמין למשמע אוזניו: "אדם בגילו הדורש שבע דרשות ביום איננו מקבל תשלום? לא ייתכן!"

חילופי הדברים נודעו לר' שלום, הוא לא הגיב, רק חייך לעצמו חיוך שנון.

ביום ראשון עדיין שהה ר' שלום בקרית גת והתפלל שחרית בבית הכנסת המקומי, שבו דרש בשבת.

לאחר התפילה התקיים מדי יום שיעור בדף היומי.

ר' שלום שם לב שמספר הנוכחים בשיעור היה פי כמה מהרגיל, וגם אנשים שמעולם לא נשארו לשיעור, ישבו ליד הגמרא.

"מה יום מיוחד?" שאל ר' שלום את אחד מהמשתתפים החדשים. ענה האיש: "לאחר ששמעתי כזו דרשה אתמול, איך אפשר שלא לקבוע עתים לתורה?" עניו של ר' שלום האדימו, והוא פנה לחתנו בהתרגשות: "הנה! זו המשכורת שלי!"

(קול חוצב)

### "לבלתי רום לבבו" (יז, כ)

סח הרה"ק רבי דוד משה מטשורטקוב: כאשר נישא רבי יחזקאל לנדא, ה"נודע ביהודה", העניק לו חתנו נדוניה בסכום גדול.

עשה לו תיבה נעולה ומשומרת בחדר לימודו ובה נעל את המעות.

באחד הימים, עודו אברך צעיר, הגיע עני והתחנן לעזרה: מצוות הכנסת כלה מצויה אצלו, בתו בגרה והגיעה לפרקה, אף באה ברוך השם בקשרי השידוכין.

אלא שהוצאות הנישואין מגיעות לכשלוש מאות אדומים כולל הנדוניה ולרש אין כל.

לזכות

מרת סימה רייזל בת זיסל לזש"ק

מרת חנה בת פערל לזש"ק

אדם למיתתו, סימן הוא שאכן עדות הראשונה היא האמיתית ולא לחינם דן אותו הבית דין למיתתו.

ויובן על פי משל: אחד תבע לחברו לדין תורה על כי סטר לו על לחיו, פסק לו הרב שיחזיר לחברו את סטירתו על ידי שיסטור לו. צווח התובע: הלא הוא סטר על לחיי על לא עוול בכפי, ואילו הוא יקבל סטירה על עוון שבדורו, ואין העונש דומה לחטא!

הוא הדבר בעדים זוממים: העדים הזוממים הלא זממו לקפח חייו של אדם חף מפשע, ועכשיו כשהורגים אותם לשם כך, הרי זה עונש מקביל, שנהרגים מבלי שהוציאו לפועל את העוון שחישבו לעשות.

אבל אם הנאשם כבר מת על פי עדותם, הרי הרגוהו בלא חטא ואי אפשר על ידי הריגת העדים לעונשם, כי העונש לא יהא מקביל לחטאם כמשל הנזכר לעיל, וממילא לא יקויים בהם 'כאשר זמם', ומה תועלת תהא בהריגתם. (משלי יעקב)

### "לא תשחית את עצה כי ממנו תאכל" (ב, יט)

דרכם של אנשי מלחמה, כשאינם בטוחים בניצחונם בקרב, ולא יודעים אם יצליחו לכבוש את עיר האויב, הרי הם כורתים עצים ומשחיתים את כל אשר בדרכם, כדי להזיק לבני העיר.

מאידך גיסא, הלוחמים הבטוחים שיצליחו לכבוש את העיר ולהתיישב בה, לא יחפצו להשחית את עצייה ולהחריב את העיר, הן לעצמם וזיקו בכך, שהרי בסופו של דבר הם אלו שעתידיים לשבת בעיר ולאכול מפירותיה.

זהו שאמרה התורה: "לא תשחית את עצה", ומדוע? "כי ממנו תאכל", מובטח לך שתנצח את אויבך ותכבוש את ארצם, וממילא תזכה גם לאכול מפירותיהם, ועל כן אל תשחית את עצה, למען לא תזיק לעצמך. (ספורנו)

### "כי ימצא חלל בארמה... וענו ואמרו ידינו לא שפכה את הדם הזה" (כא, א-ז)

במלחמת צרפת אוסטריה נתפסו שני יהודים בפרעשבורג בעלילת מכירת נשק לאויב ונדונו למיתתו. פנה ה"חתם סופר" זצ"ל רבה של פרעשבורג לנסיך קרל, מפקד הצבא, לחכות עם ביצוע העונש, עד שיעשה בירור יסודי של כל העלילה.

תמה עליו הנסיך ושאל את הרב, יום יום נופלים מאות חיילים חפים מפשע, וכבודו מציע לנו משפט ובירור יסודי על עניין זה בשביל חייו של אדם אחד.

הוציא ה"חתם סופר" ספר דברים והראה לנסיך פרשת עגלה ערופה, שהוא שלובה בין פרשיות מלחמה שלפניה ופרשיות מלחמה שלאחריה.

מה זה בא למדנו, כי גם בעת עיצומה של המלחמה, אשר משני הצדדים נופלים חללים, גם בשעה זו, כי ימצא חלל בארמה, יש לחפש את האשם, כי ידינו לא שפכו את הדם. גם אז אסור לשפוך דם נקי, אלא לחפש את האמת והצדק.

חרף הנהירה העצומה לליז'ענסק, של אלפים מכל קצוות הארץ, לשחרר לפתחו של הצדיק רבי אלימלך מליז'ענסק זצ"ל לפקודת ישועה ורחמים, לא חדל להאמין כי שפל ונחות הוא מכל אלו הנוהרים אליו ומכל העולם כולו.

וכך היה רגיל רבי אלימלך לומר: "הידעתם מפני מה נוהרים המונים מכל קצות הארץ לליז'ענסק, לתנות את צרותיהם דווקא באזורי - זה מבקש שיחיה בנו, זה צועק ומתחנן על פרנסה, זה משווע לרפואה וזה לישועה, הכל מפני שאנכי חטאתי ופשעתי, ובכך הכרעתי את כל העולם לכף חובה... לכן, אפוא, באים כל אלו אלי וצועקים לפני, 'הב לנו בני, חיי ומזוני, אשר בגלל חטאך ופשעך נחסרו ממנו, ובגללך באו עלינו אותם הצרות והייסורים!'"

תלמידו של רבי אלימלך, הצדיק רבי זכריה מענדל מיערוסלאב זצ"ל תיאר באיגרת, את גודל מידת הענווה השוררת במחיצת רבו בליז'ענסק, וכך כתב: "והם תמיד מפרסמין גנותם, ומביישים עצמם ברבים... וחוזרים תיכף בתשובה, כאילו עשו עבירה, חס ושלום, מעבירות שבתורה ותמיד רואין חובה לעצמם.

### "אך הנביא אשר יזיד לדבר דבר בשמי" (יח, כ)

כאשר היה הרמב"ם במצרים, קיבל איגרת מאת יהודי תימן, בה הם מבקשים ממנו לקבל סיוע רוחני והדרכה עקב מצבים קשים, אליהם נקלעו.

בין השאלות שנשאל, הייתה שאלה אודות נביא שקר, המושך אליו רבים מיהודי תימן בטענו שהוא המשיח.

הרמב"ם כאב את כאבם של יהודי תימן, הנחה אותם בדרך בה ילכו, ואילו לשאלת משיח השקר הביא להם הוכחות, שאמנם משיח שקר הוא.

ואכן "משיח" זה הוכח לעיני כל ששקר דרכו, לאחר שנה בה אחז את עיני היהודים, נתפס משיח השקר בידי אחד ממלכי ערב והוא שאלו: מה זאת עשית?

ענה לו משיח השקר: אדוני המלך, אמת אני אומר, כי בדבר ה' עשיתי.

אמר לו המלך: מהו המופת שלך? ענה לו: אדוני המלך, חתוך את ראשי, ואחר כך אקום ואחיה כבראשונה.

אמר לו המלך: אין לך מופת גדול מזה, ואם כך יהיה אני וכל העולם נאמין שדברין אמיתיים וטובים.

מיד גזר המלך וציווה: קחו חרב וערפו את ראשו. וכך היה. הרגו את משיח השקר וימות כדרך כל אדם.

### "ועשיתם לו כאשר זמם לעשות לאחיו" (יט, יט)

"כאשר זמם ולא כאשר עשה, מכאן אמרו הרגו אין נהרגים" (רש"י).

לכאורה צריך הסבר, והלא דברים קל וחומר: ומה אם רק זממו להרוג כבר נהרגים, על אחת כמה וכמה אם הרגו בפועל שראויים הם למיתתו, ומדוע אמרה תורה 'הרגו אין נהרגים'?

אומר על כך הרמב"ן, מכיוון ש'אלוקים ניצב בעדת א-ל', פירוש השכינה שרויה בבית דין ושומרת על הדיינים שלא יצא מכשול מתחת ידם, הרי אם כבר הוציאו